

16. december 2020

København

Cecilie Rønholt Bogh

LIGE ARBEJDE – LIGE KØN – LIGE LØN

Nogle tror fejlagtigt at sygeplejerske ikke laver meget andet end at tørre røv og servere havregrød, hvilket er meget langt fra sandheden. Jeg har tørret røv. Og jeg har serveret havregrød. Men jeg har også reddet menneskeliv om natten, i en weekend til 50 kr. ekstra i timen. Jeg har givet hjertemassage, jeg har ventileret, jeg har fulgt patienter på intensiv. Jeg har støttet mennesker i krise, når operationen ikke lykkedes, og lægen havde for travlt til at overdrage beskeden.

Jeg pådrager mig selv og mine nærmeste en øget smitterisiko ved at møde op på en afdeling i fuld funktion, i tider hvor resten af landet lukker ned i frygt. Det er mit erhverv, og jeg påtager mig gerne den opgave. Men jeg vil gerne lønnes efter mit arbejde, frem for en midlertidigt klapsalve og en hul belønning. Det er fint, at den bredere befolkning sætter pris på det øjensynlige arbejde som sygeplejerske rundt om i verden har ydet under Corona Krisen. Men det er også lidt paradoksalt, at der skal en pandemi til at pointere dette. Covid-19 eller ej, så er det de samme tunge opgaver vi løfter i dagligdagen. Vi har brug for at politikerne vågner op og handler.

Jeg arbejder som sygeplejerske på 4. år, og jeg elsker mit arbejde. Det er ikke et kald for mig, men det er et meget meningsfyldt arbejde for mig. Som sygeplejerske står man ofte med et enormt stort ansvar. Til tider handler det decideret om liv og død. Jeg har haft vagter, hvor jeg har reddet menneskeliv og hvor fraværet af mig selv eller en tilsvarende kollega utvivlsomt havde kostet et liv. Sygeplejersker er uundværlige i vores sundhedssystem og jeg ville ønske at vi blev belønnet derefter.

I mindst 50 år har de kvindedominerede fag fået for lidt i løn sammenlignet med de mandsdominerede fag. Der er en væsentlig økonomisk ulighed baseret på kønnet, hvilket er i direkte strid med menneskerettighederne. I Danmark skal man have lige løn for lige arbejde. Tjenestemandsreformen som blev vedtaget af Folketinget den 18. juni 1969, fastholder til stadighed kvindefagernes historiske lønefterslæb. Da reformen blev vedtaget, tilkendegav politikere at modellen i lønhierakiet ikke var objektivt begrundet og at den ligeledes var en midlertidig foranstaltning som havde til hensigt at følge den samfundsmæssige udvikling dynamisk.

"Tjenestemandsreformens lønhieraki endte med at blive vedtaget af et Folketing, der åbent erkendte, at det ikke havde overblik over, hvorfor faggrupperne var indplaceret, som de var, og at flere faggruppers klassificering sandsynligvis ikke var fuldt underbygget. For de kvindedominerede faggrupper – eksempelvis sygeplejersker eller pædagoger – betød dette, at man generelt måtte affinde sig med at være blevet placeret i de lavere lønrammer."

https://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/media/document/Rapport_Tjenestemand_06.pdf

De tiltænkt dynamiske processer blev dog aldrig realiseret. Undersøgelsen fra Institut for Menneskerettigheder afslører at dette lønhieraki har været statisk for majoriteten, således at de kvindedominerede fag endnu ligger lavt i hierakiet.

Undersøgelsen er desuden udformet ud fra en tese om at jobfunktionerne i de behandlede faggrupper ikke har ændret sig mellem 1969 og 2019. Undersøgelsen er dermed skabt ud fra en idé, om at faggrupperne varetager de samme opgaver som de gjorde for 50 år siden. Dette til trods for at sygeplejerskens virke og arbejdsopgaver har ændret sig markant over de sidste 50 år.

Lægeopgaver glider over i sygeplejen. Lønnen glider ikke med

Flere og flere opgaver flyttes fra lægens skuldre og over på sygeplejerskens skuldre samstemmer formanden for Lægeforeningen, Andreas Rudkjøbing og formanden for Dansk Sygeplejeråd, Grete Christensen. Sygeplejersker overtager simpelthen opgaver, som tidligere tilhørte lægerne.

Tendensen er særligt stigende de senere år, hvor multisyge patienter har medført flere komplicerede opgaver parallelt med opførelsen af højtspecialiserede supersygehuse. Samtidigt har besparelser i sundhedssektoren medført et betydeligt pres på økonomien. Disse faktorer har affødt et øget fokus på opgaveflytningen i sundhedsvæsenet.

Men lønnen er dog ikke fulgt med opgaverne. Sygeplejersker rundt om i Danmark bliver ikke honoreret for at overtage og varetage store væsentlige opgaver fra lægerne. De besparede lønkroner bliver i stedet trukket med ind i den forhenværende administration.

Der er behov for en ligestillingsreform. Kvindedominerede fag, heriblandt sygeplejersker, er simpelthen fastlåst et for lavt bundniveau af den hierarkiske lønsats i den offentlige sektor. Samtidig må sygeplejersker lønnes efter de arbejdsopgaver som de i stigende grad overtager fra lægefaget.

Jeg skal arbejde juleaften igen i år. Selvfølgelig ville jeg langt hellere tilbringe aftenen med mine kære, men jeg ved at mine kolleger er taknemmelige for at slippe for tjansen. Men vagten juleaften er blot én af de mange hårde vagter, i en blanding af aften-, nat- og weekendvagter. Sygeplejersker arbejder alle døgnets timer, hele året rundt. Jeg frygter at sygeplejersker med tiden vil flygte fra faget, hvis ikke vi bliver belønnet for det arbejde vi varetager.

LIGE ARBEJDE – LIGE KØN – LIGE LØN

Kilder

https://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/media/document/Rapport_Tjenestemand_06.pdf

<https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2017-12/laegeopgaver-glider-over-i-sygeplejen>

https://dsr.dk/politik-og-nyheder/nyhed/ligeloen-kraever-politisk-handling?fbclid=IwAR1Gxn_wWocjgoX5DeoEIBYbt0duRqyyQU9lw0uENPAS7XA.JZ2bVXwr8U_s